

השפעת ההימנעות מאכילה מקרית על כושר הרבייה והפיזור של כנימות אפיד האפון (*Acyrtosiphon pisum*).

יונתן מרסמן ומשה ענבר

כנימות עלים הן חרקים שוכני צמחים הניזונים מנוזל השיפה של צמחים. מיקומן על העלים הצעירים מעמיד אותן בפני סכנה להיאכל באופן מקרי על ידי יונק הרביבור הניזון מאותו הצמח (להלן אכילה מקרית). על מנת להימנע מאכילה מקרית ישנן כנימות הנופלות מהצמח כאשר הן מזהות את נשיפתו של יונק הרביבור. הנפילה מהצמח עשויה להשפיע על פיזור כנימות במרחב משום שעל הקרקע הן לעיתים מחפשות צמח פונדקאי אחר במרחב. בנוסף, לאחר הנפילה מהצמח, על הקרקע הן חשופות לסכנות שונות כגון התייבשות, טריפה או רעב. במחקר זה נבחנה עוצמתם והשפעתם של שני מרכיבי סכנה שמעמידים יונקים הרביבורים בפני כנימות: האכילה עצמה (CE, consumptive effect) וההשפעות על גורלן של כנימות שלא נאכלו ונפלו לקרקע (NCE, non-consumptive effects). בחנו את ההשפעה על כושר הרבייה ופיזורן של כנימות על ידי דימוי נוכחות יונק הרביבור על הכנימה אפיד האפון (*Acyrtosiphon pisum*) בזירות קטנות של צמחי פול. נמצא כי דימוי של הרביבור הניזון מצמח אותו מאכלסת מושבת כנימות מקטין את גודל המושבה בכ- 38%, 48 שעות לאחר האכילה המקרית. לעומת זאת, לא נמצאו NCE של דימוי ההרביבור על הכנימות במערכת המודל שבמחקר זה. הן כושר הרבייה של הכנימות והן פיזורן במרחב בזירה היה דומה בין דימוי נוכחות היונק לבין קבוצת הביקורת. במחקר זה כומתה לראשונה השפעתה של האכילה המקרית של הרביבור על מושבת כנימות. אף כי לא נמצאו NCE במערכת המודל הניסויית אני משער, על סמך פיזור הכנימות במרחב, כי יתכן ובטבע, בתנאי סביבה שונים כן קיימות השפעות NCE.

Yonatan Meresman, email address: yonatanmeresman@gmail.com

Moshe Inbar, email address: minbar@research.haifa.ac.il